

<https://doi.org/10.62837/2024.8.62><https://doi.org/10.62837/2024.8>.

**ƏFSANƏ ƏLİYEVƏ
VƏFA CƏFƏROVA
RENA ZÜLFÜQAROVA**

Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitut
Polad Həşimov 18.
efsanesalam9@gmail.com

FƏRDİ İŞİN TƏLƏBƏLƏRİN TƏNQİDİ DÜŞÜNCƏSİNƏ TƏSİRİ

Xülasə

Tənqidi düşüncə öyrənmənin əsasını təşkil edir, çünki bu, tələbələrə öz perspektivləri üzərində düşünməyə və dərk etməyə imkan verir. Şəxsi düşüncə və anlayışa əsaslanaraq, bu bacarıq şagirdə ətrafdakı dünyanı necə dərk etməyi müəyyən etməyə kömək edir. Fərdi iş tələbələrə bir çox mövzularda kömək edə bilər. Fərdi iş yalnız introvertlər üçün deyil. Əlbəttə, onlar üçün hər şeyi təkbaşına düşünmək şansı əldə etmək əladır, bu, bir çox introvertlər üçün yeni məlumatları emal etmək üçün daha rahat bir yoldur. Yenə də, qrup işinə üstünlük verənlər üçün hər hansı bir diqqəti yayındırmadan sakit oturmaq, səs-küylü ağızını bağlamaq və bəzi cavabları çəşdirmə perspektivinin öhdəsindən gəlməyi öyrənmək eyni dərəcədə faydalı ola bilər. Fərdi iş tələbələrə hər şeyi öz başına düşünmək üçün müstəqillik əldə etməyə hətta hər addımdan əmin olmadıqda belə, problemin həllində inamı artırmaq; qrup üzvlərinə uyğunlaşmaqdan, öz səviyyələrində işləmək; özünə nəzarəti məşq etmək – həm diqqəti tapşırığı yerinə yetirməkdə, həm də qonşuya müraciət etməkdən və ya müəllimdən cavab istəməkdən çəkinmək üçün iradəyə malik olmağa kömək edə bilər.

Açar sözlər tələbə düşüncə öyrənmə təsir uyğunlaşdırmaq diqqət

Tələbələr tənqidi düşünmə bacarıqlarını inkişaf etdirdikdə, onlar müxtəlif üstünlüklər əldə edirlər, o cümlədən öyrənmə qabiliyyətini artırır və bacarıqlarının perspektivlərinə mərhəmət bəsləyirlər.

Güclü tənqidi təfəkkürə malik olan şəxs verilən məlumata etiraz edəcək, etibarsız və ya elmi olmayan məntiqi rədd edəcək və məlumat mənbələrini diqqətlə araşdıracaq.

Onlar biliklidirlər və müzakirənin dəyərini qiymətləndirə və diqqətli, lakin sübuta əsaslanan nəticələr çıxara bilərlər. Bu, tələbələr üçün qiymətlidir, çünki bu, onlara sosial və ya şəxsi qərəzsiz esse və tapşırıqlar yazmağa imkan verir. Fərdi işlər, tələbənin özünü inkişaf etdirməsi, öz potensialını reallaşdırması və öz hədəflərinə nail olması üçün əhəmiyyətli bir rola malikdir. Bu, tələbənin özünü daha yaxşı tanımağa, öz bacarıqlarını artırmağa və özünü daha yaxşı idarə etməyə kömək edir. Ən vacib olanı isə, fərdi işlər tələbənin öz təhsil və karyera yolunda irəliləməsinə təkan verir.

Tənqidi düşüncənin əhəmiyyəti

1. Təkmil Qərar Qəbuletmə : Tənqidi düşüncə fərdlərə emosiya və ya məhdud məlumat əsasında seçim etməkdənsə, bütün mövcud məlumatları qiymətləndirməyə və yaxşı məlumatlı qərarlar qəbul etməyə imkan verir.

2. Problemin həlli : Problemlərə metodik və məntiqi yanaşmağa kömək edir, hərtərəfli qiymətləndirməyə əsaslanan həyatı həllərin işlənilib hazırlanmasına imkan verir.

3. Düşüncə Müstəqilliyi : Tənqidi mütəfəkkirlər məlumatı təkbəşinə qiymətləndirmək bacarığına malik olduqları üçün nəyə inanacaqlarını söyləməkdə başqalarına daha az etibar edirlər.

4. İnformasiyanın dərk edilməsi : İnformasiyanın həddən artıq yükləndiyi əsrimizdə etibarlı mənbələrlə dezinformasiya və ya qərəzliliyi ayırd etmək çox vacibdir.

5. Təkmil Ünsiyyət : Tənqidi düşüncələr öz düşüncələrini, anlayışlarını və inanclarının arxasında duran səbəbləri aydın şəkildə ifadə edə bilirlər, bu da daha məhsuldar müzakirələrə və mübahisələrə səbəb olur.

6. Genişləndirilmiş Perspektiv : O, açıq fikirliliyi və məsələlərə və ssenarilərə müxtəlif rəqurslardan və perspektivlərdən baxmaq bacarığını təşviq edir.

7. Akademik Müvəffəqiyyət : Tənqidi düşüncə mürəkkəb anlayışları başa düşmək, arqumentləri qiymətləndirmək və müxtəlif mənbələrdən məlumatları bir araya toplamaq üçün çox vacibdir.

8. Şəxsi inkişaf : Özünü əks etdirməyə kömək edir, fərdlərə öz inanclarını, dəyərlərini və hərəkətlərini daha yaxşı başa düşməyə kömək edir.

9. Uyğunlaşma : Tənqidi düşüncələr dəyişən mühitə və ya şəraitə uyğunlaşmaq üçün daha yaxşı təchiz olunublar, çünki onlar yeni məlumatları qiymətləndirə və onun nəticələrini anlaya bilirlər.

10. Etik Mülahizələr : Tənqidi düşüncə çox vaxt qərarların etik nəticələrini nəzərə almağı əhatə edir və daha əxlaqi cəhətdən düzgün seçimlərə səbəb olur.

11. Problemlərin qarşısının alınması : Potensial problemləri qabaqcadan görmək və müxtəlif həll yollarını qiymətləndirməklə tənqidi düşüncələr müəyyən problemlərin yaranmasının qarşısını ala bilirlər.

12. Təkmilləşdirilmiş Yaradıcılıq : Tənqidi təfəkkür və yaradıcılıq bir-birinə zidd görünsə də, birincisi, problemlərin daha dərinədən başa düşülməsini təşviq edərək, yenilikçi həllərin əldə edilməsinə səbəb ola bilər.

[1. <https://www.jetlearn.com/blog/importance-of-critical-thinking-for-students>]

Tənqidi düşüncənin akademik həyatda əhəmiyyəti Tənqidi düşüncə qiymətləndirmə və ya təhlil etmək kimi müxtəlif bacarıqları ibarət bir sistemdir. Düşüncə və bir nəticəyə gəlmək üçün beyninizdən istifadə etmək. Fərqli baxış bucaqlarını görməyi bacarmaq. Düşüncə prosesini başa düşmək. Problem və məsələyə həm hissələrə ayıraraq, həm də bütöv olaraq analiz edə bilmək. Səbəb və nəticə əlaqəsini başa düşmək. Hər bir həll yolları və həll yollarından yarana biləcək potensial problemləri

(uzaqgörənlik) barədə düşünmək. Biz nəinki məktəb və ya iş həyatı üçün, həm də gündəlik həyatı idarə etməkdə faydalı olacağı üçün bu bacarıqlara sahib uşaqları yetişdirmək istəyirik. Daha iddialı danışsaq, onlar dünyada müsbət bir dəyişiklik edə bilirlər. Hər şeyi əhatə edərək və uzunmüddətli təsirləri nəzərə alınmaqla məsələnin dərinliyini vararaq başa düşə bilsək, hazırda dünyada qarşılaşdığımız bir çox problemə daha yaxşı həll yolları tapa biləcəyik. Bəs, balaca uşaqlarımıza tənqidi düşünmə bacarıqlarını necə öyrətməliyik? Əslində bu düşündüyünüzdən asandır. Tənqidi düşünməyə yönəlmənin bir neçə sadə yolu:

1. BÜTÜN CAVABLARI DƏRHAL VERMƏYİN.

Uşaqlar çox sual verirlər, hadisələrin necə cərəyan etdiyini, niyə bir şey baş verdiyini, niyə insanların müəyyən bir şəkildə davranışlarını bilmək istəyirlər. Onlara öz fikrinizi və izahatınızı vermək əvəzinə, sualı onlara çevirin: "Bəs sən bu barədə nə düşünürsən?". Onların, ehtimal ki, fikirləri var, onlara güvənin. Gülməli və ya qeyri-mümkün cavablar ala bilərsiniz, ancaq beləliklə, siz bu kiçik zehni təkərləri firladırsınız və daha da dərin təhlillər üçün qapı açırırsınız.

2. FİKİRLƏRİNƏ MEYDAN OXUYUN.

Sizə maraqlı və ya yeni bir şey söylədikdə, onlardan soruşun: "Bunu haradan bilirsen?" "Qızdırmanız olduqda şokolad yeməməlisiniz"- dediyi zaman qızıma bu sualı verdim. Məlum oldu ki, müəlliməsi belə deyib. "Bəs müəllim haradan bilir?"- sualı təkrarladım. Beləcə onu düşünməyə təşviq etməkdə davam edirdim. Bu, həqiqətən, onun düşünməsinə və araşdırmalar aparmasına təkan oldu. Biz uşaqlar yalnız verilmiş cavabları təkrarlamağındansa, öz qərarlarını və nəticələrini əldə etməklərini istəməliyik.

3. ONLARIN BÜTÜN PROBLEMLƏRİNİ HƏLL ETMƏYİN.

Uşaqlar əslində öz kiçik problemlərini həll etməkdə bacarıqlıdırlar, hətta böyüklərdən də gözəl fikirlərə sahib ola bilirlər. Bir valideyn olaraq vəzifəniz, vəziyyətə fərqli cəhətlərdən baxmağa və həll yollarını və nəticələrini birlikdə araşdırmağa kömək etməkdir. Son qərar onlarındır. Təcrübə də bunu təsdiqləyir. Bağçada 6 yaşlı uşaqlardan biri digər yoldaşları ilə problem yaşayırdı. Uşaqlar onunla oynamaq istəmirdilər. Ondan bunu həll edə biləcəyi barədə soruşdum, o həqiqətən yaradıcı cavablar verdi:

Onlara əhəmiyyət verməyə və başqa dostlar tapa bilərəm. Onlara məndən xoşları gəlsin deyə, hədiyyələr ala bilərəm. Onunla hər həll yolunun mümkün nəticələri barədə danışdıqdan sonra yeni dostlar tapmağa qərar verdi.

Səbəb və nəticə qanununu xatırladaraq uşaqlara nəyisə həll etmənin həmişə birdən çox yolu olduğunu göstərmək lazımdır.

4. SOKRAT KİMİ OLUN.

Sokrat texnikasına əsaslanan suallardan istifadə olduqca güclü nəticələr verə bilər. Bunlardan bəziləri: Niyə belə düşünürsən? Əgər ... olsaydı, necə olardı?

Akademik həyatda tənqidi düşüncə öyrənmənin dərinliyini və keyfiyyətini artırmaqda mühüm rol oynayır. Akademik sahə mürəkkəb ideyalar, rəqabət aparən nəzəriyyələr və geniş məlumat kütləsi ilə xarakterizə olunur.

Bu mühiti effektiv şəkildə idarə etmək üçün tələbələr sübutları qiymətləndirməyi, məntiqi əlaqələri tanımağı, qərəzləri ayırd etməyi və fərziyyələrə etiraz etməyi bacarmalıdır.

Akademik materiallarla tənqidi şəkildə məşğul olmaq tələbələrə məlumatları səthi şəkildə mənimsəməkdənsə, mövzuları dərin səviyyədə qavramağa imkan verir.

Bu, nəinki onların saxlanma qabiliyyətini artırır, həm də onlara daha zəngin akademik təcrübə qazandıraraq, yeni bilikləri əvvəlki anlayışla birləşdirməyə imkan verir.

Bundan əlavə, mükəmməl tənqidi düşüncə qabiliyyəti tələbələri müstəqil araşdırma, tezislərin tərtib edilməsi və nüanslı müzakirələrin əsas yer tutduğu qabaqcıl tədqiqatlara hazırlayır.

Tənqidi təfəkkür tələbələri məlumatı qiymətləndirmək, təhlil etmək və sintez etmək üçün lazım olan alətlərlə təchiz etməklə gücləndirir, məlumatlı qərar qəbul etmək və problem həll etmək üçün yol açır. İnformasiyanı passiv şəkildə qəbul etmək əvəzinə, tənqidi düşüncə bacarığına malik tələbələr məzmunu aktiv şəkildə sorğulayır, onun aktuallığını, etibarlılığını və nəticələrini anlamağa çalışırlar. [2, <https://rahuleducation.org/our-scribes/the-importance-of-critical-thinking-in-education/>]

Bu qabiliyyət qavrama qabiliyyətini artırır və əldə edilən biliklərin həm mənalı, həm də tətbiq oluna bilən olmasını təmin edir.

Bundan əlavə, tənqidi təfəkkür tələbələrə qərəzləri müəyyən etməkdə, yanlışlıqlardan qaçmaqda və çoxşaxəli arqumentlərin mürəkkəbliklərində naviqasiya etməkdə kömək edir.

Bu bacarıqlar dəsti təkcə onların akademik performansını gücləndirmir, həm də onları böyük miqdarda məlumatı gözdən keçirməli və əsaslandırılmış qərarlar qəbul etməli olduqları real dünyaya çətinliklərinə hazırlayır. [3,45]

Tənqidi təfəkkür anlayışını dərk edəndən sonra tələbələrin tənqidi təfəkkürünü müzakirə etmək olar. Tələbələrin tənqidi təfəkkürünü formalaşdırmaq və ya tənqidi təfəkkürünü üzə çıxarmaq məqsədi ilə onlara fərdi işlər vermək olar. Bu fərdi işləri yazan zaman tələbələrin mövzu haqqında fikirlərini, tənqidi yanaşmasını görə bilərik. Fərdi iş yazan zaman tələbə mövzu haqqında bütün fikirlərini, tənqidi yanaşmasını asan şəkildə ifadə edə bilər. Çünki fərdi iş tələbənin individual təfəkkürünü, yanaşmasını ortaya çıxarır. [4, page 67]

Müəllimin şagirdlərini qruplaşdırma bilməsi üçün bir çox müxtəlif yollar var. Seçimlərdən biri tələbələrin tək işləmələridir.

Fərdi öyrənmənin üstünlüklərindən bəziləri aşağıdakılardır...

Tələbənin müstəqilliyinə töhfə verir

Fərdi fərqlərə həssaslıq

Yüksək stress təcrübəsindən keçid üçün faydalıdır

Fərdi iş tələbələrə həmişə başqalarına arxalanmadan öyrənmək qabiliyyətini inkişaf etdirməyə kömək edir. Ümid edirik ki, bu, bir çox müəllimin kritik məqsədi olan öyrənmələrin müstəqilliyi hissinə səbəb ola bilər. Tələbələr öz resurslarına güvəndikcə, bu, onların özbaşına öyrənməyi öyrənmələrini gücləndirir.

Heç bir şey mükəmməl deyil, hətta fərdi öyrənmə də. Aşağıda bu yanaşma ilə bağlı bəzi narahatlıqlar var.

Sosial həmrəyliyin olmaması

Tədris də fərdiləşdirilirsə, bu, müəllimin dərs yükünü xeyli artırır.

Tələbələr fərdi işləyərkən, onlar tək işləyirlər. Bu o deməkdir ki, sosial qarşılıqlı əlaqə və yoldaşlıq azdır. Bu kontekstdən asılı olaraq yaxşı və ya pis ola bilər. Bir çox mədəniyyətlərdə geniş fərdi iş uyğun deyil, çünki tələbələr təbii olaraq birlikdə işləmək istəyirlər. Digər şəraitlərdə, xaricə gedən təbiətlərinə görə bu yanaşma ilə mübarizə aparən fərdi tələbələrdir.

Bütün tədris üsullarının işlədiyi və işləmədiyi vaxtlar olur. Fərdiləşdirilmiş təlimin sinifdə yeri var. Bununla belə, öyrənmə və müəllimin uğuru üçün vacib olan bu müxtəlif üsullar arasında tarazlığın tapılmasıdır. Fərdi iş tələbələrə hər şeyi öz başına düşünmək üçün müstəqillik əldə etməyə hətta hər addımdan əmin olmadıqda belə, problemin həllində inamı artırmaq; qrup üzvlərinə uyğunlaşmaqdan, öz səviyyələrində işləmək; özünə nəzarəti məşq etmək – həm diqqəti tapşırığı yerinə yetirməkdə, həm də qonşuya müraciət etməkdən və ya müəllimdən cavab istəməkdən çəkinmək üçün iradəyə malik olmağa kömək edə bilər.

Üstəlik, müəllim üçün fərdin işini qiymətləndirmək daha asan ola bilər - ən azı, əgər axtardığınız iş növü üçün "norma" haqqında təsəvvürünüz varsa, ənənəvi mənada daha asandır. Əlbəttə, başqaları ilə qaçılmaz müqayisələrdən xəbərdar olarkən, fərdin bacarıqlarını və motivasiyasını qiymətləndirmək çətin ola bilər (qrup və fərdi performans haqqında bu psixologiya məqaləsində təsvir olunduğu kimi). [5, <https://www.shmoop.com/teachers/curriculum/lesson-planning/group-vs-individual-work.html>]

Tənqidi təfəkkür vacibdir, çünki o, fərdlərə mürəkkəb və məlumatla zəngin dünyada səmərəli şəkildə hərəkət etmək imkanı verir. O, problemlərin həlli bacarıqlarını artırır, əsaslandırılmış qərarlar qəbul etməyə kömək edir və problemləri daha dərinə başa düşməyə kömək edir. Bu, fərdlərə müxtəlif kontekstlərdə daha aydın və tənqidi düşünməyə imkan verən təhsil, karyera uğurları və gündəlik həyatda dəyərli bacarıqdır.

Tənqidi düşüncələr peşəkar dünyada yüksək qiymətləndirilir. İstər liderlik rollarında, istərsə də komanda üzvü kimi, tənqidi düşüncə yüksək iş performansını və iş yerində səmərəliliyin təmin edilməsində əsas rol oynayır.

Təhsil baxımından tənqidi təfəkkür şagirdləri əzbərdən əzbərləməkdən kənara çıxmağa və biliklə fəal şəkildə məşğul olmağa sövq edir. O, öyrənmək üçün aclıq və sinifdən kənara çıxan intellektual maraq inkişaf etdirir.

Tənqidi düşüncə yalnız akademiya və ya iş yeri ilə məhdudlaşmır; gündəlik həyatı əhatə edir. Xəbər mənbələrini qiymətləndirməkdən və maliyyə qərarları qəbul etməkdən tutmuş şəxsi münasibətləri idarə etməyə qədər tənqidi düşüncə fərdlərin həyatın bütün aspektlərinə aydınlıq və idrakla yanaşmalarını təmin edir.

Tənqidi düşünmə bacarıqları nədir? "Qabaqcıl Tənqidi Düşüncə bacarıqlarına sahib olmaq daha yaxşı insanlarla ünsiyyət, biznes və maliyyə nəticələrinə gətirib çıxarır və mənfəətlərə qarşı qoruyucu amildir."

Tənqidi təfəkkürün effektiv şəkildə tətbiqi informasiyanın təhlili, qərarların qəbulu və problemlərin həllinə məqsədyönlü və metodik yanaşmanı nəzərdə tutur.

Aşağıda tənqidi düşüncəni bacarıqla tətbiq etmək üçün bəzi praktik addımlar verilmişdir:

Problemi və ya sualı müəyyənləşdirin: Diqqətinizi tələb edən problemi və ya sualı dəqiq təsvir etməklə başlayın. Həll etmək və ya dərk etmək istədiyiniz məsələdə açıq olun.

Müvafiq məlumat toplayın: Məsələ və ya suala aid müvafiq məlumatları, məlumatları və dəstəkləyici sübutları toplayın. Etibarlı mənbələrə etibar edin və müxtəlif perspektivləri nəzərdən keçirin.

Sual fərziyyələri: Düşüncə prosesinizə və ya əldə etdiyiniz məlumatlara təsir edə biləcək hər hansı əsas fərziyyələri və ya qərəzləri müəyyən edin. Obyektivliyi qorumaq üçün bu fərziyyələri yoxlamaya məruz qoyun.

Məlumatı təhlil edin: Məlumatı daha kiçik komponentlərə ayırın və hər bir elementi hərtərəfli yoxlayın. Nümunələri, əlaqələri və uyğunsuzluqları axtarın. **Çox Perspektivləri nəzərdən keçirin:** Problem və ya sualla bağlı müxtəlif fikir və arqumentləri araşdırın. Başqalarının məsələyə necə yanaşa biləcəyini düşünün.

Sübutların qiymətləndirilməsi: Sizin ixtiyarınızda olan sübutların etibarlılığını, uyğunluğunu və kalibrini qiymətləndirin. Məlumat mənbələrinizin etibarlılığını və məlumatlarınızın dəqiqliyini təsdiq edin.

Şəxsi Perspektivinizin qurulması: Təhlil və qiymətləndirmənizə əsaslanaraq öz baxışınızı və ya fərziyyənizi qurun. Öz mövqeyinizi və ya nəticənizi aydın şəkildə ifadə edin. Diqqətli təhlil və qiymətləndirmənizə əsaslanaraq öz baxışınızı və ya fərziyyənizi formalaşdırın. Öz mövqeyinizi və ya yekun qərarınızı aydın şəkildə ifadə edin. **Əlaqə və Rəy axtarın:** Fikirlərinizi başqaları ilə paylaşın və konstruktiv tənqid və giriş təşviq edin. Bu proses düşüncənizi mükəmməlləşdirməyə və hər hansı gizli çatışmazlıqları üzə çıxarmağa kömək edə bilər.

Nəticələri nəzərdən keçirin: Qərarlarınızın və ya nəticələrinizin potensial nəticələrini və nəticələrini düşünün. Onların müxtəlif maraqlı tərəflərə və ya ssenarilərə necə təsir edə biləcəyini düşünün.

Məlumatlı qərarlar qəbul edin: Yaxşı məlumatlı qərarlar qəbul etmək və ya tövsiyələr vermək üçün tənqidi düşünmə bacarıqlarınızdan istifadə edin. Seçimlərinizin sübuta və sağlam əsaslandırma əsaslandığından əmin olun.

Düşün və Öyrən: Sonra, prosedur və nəticələr haqqında introspeksiya ilə məşğul olun. Nəyin effektiv olduğunu sübut edin və təkmilləşdirmədən faydalana biləcək sahələri müəyyənləşdirin. Həmişə nəzərə alın ki, tənqidi təfəkkür davamlı təcrübə vasitəsilə inkişaf etdirilə bilən daim inkişaf edən bir qabiliyyətdir.

Resume

**Afsana Aliyeva ,
Vafa Jafarova,
Rena Zulfıgarova**

“THE INFLUENCE OF INDIVIDUAL WORK ON THE CRITICAL THINKING OF STUDENTS”

Key words student, thoughts, learning, influence, to match, attention Critical thinking is central to learning because it allows students to think about and understand their own perspectives. Based on personal reflection and understanding, this skill helps the learner determine how to understand the world around them. What is Critical Thinking? Many people think that to be critical means to be typical, to have a negative approach to thinking about it. To overcome this, individuals can analyze their own thoughts and provide evidence for their opinions instead of accepting personal opinions as valid evidence. Critical thinking is a logical and critical analysis skill that helps you make decisions based on facts, not emotions. Critical thinking helps people understand how and why things work the way they do and better understand problems. This helps avoid logic errors and come up with more efficient solutions. Most valuable critical thinking skills are The ability to question assumptions, The ability to think creatively, The ability to see both sides of an issue, The ability to make decisions based on evidence, The ability to think logically, The ability to think critically

Резюме

**Афсана Алиева,
Вафа Джафарова,
Рена Зюльфугарова**

“ВЛИЯНИЕ ИНДИВИДУАЛЬНОЙ РАБОТЫ НА КРИТИЧЕСКОЕ МЫШЛЕНИЕ СТУДЕНТОВ”

Ключевые слова студент, мышление, влияние, изучение, внимание

Критическое мышление играет центральную роль в обучении, поскольку оно позволяет учащимся думать и понимать свою собственную точку зрения. Этот навык, основанный на личном размышлении и понимании, помогает учащемуся определить, как понимать окружающий мир. Что такое критическое мышление? Многие люди думают, что быть критичным означает быть типичным, иметь негативный подход к мышлению об этом. Чтобы преодолеть

это, люди могут анализировать свои собственные мысли и предоставлять доказательства своего мнения вместо того, чтобы принимать личное мнение в качестве достоверного доказательства. В узком смысле критическое мышление означает «корректную оценку утверждений». Также характеризуется как «мышление о мышлении»¹. Одно из распространённых определений — «разумное рефлексивное мышление, направленное на принятие решения чему доверять и что делать» Один из современных исследователей

Р. Эннис в качестве **основных** и наиболее важных **диспозиций**, то есть установок, идеального критического мыслителя называет следующие:

ясно выражаться; искать основания; стараться быть хорошо информированным;

искать альтернативы; обладать открытостью ума, воздержаться от суждения при недостаточности оснований и т. п.

İstifadə olunan ədəbiyyat

1. <https://www.jetlearn.com/blog/importance-of-critical-thinking-for-students>
Tənqidi düşüncənin akademik həyatda əhəmiyyəti
2. <https://rahuleducation.org/our-scribes/the-importance-of-critical-thinking-in-education/>
3. Rene R. Belecina, J. M. Ocampo Effecting Change on Students' Critical Thinking in Problem Solving, Education, 2018
4. L. Fitriana, Tiyanto, Diah Purwaning Putri “ Implementation of the Jigsaw Model to Improve Critical-Thinking” Journal of Higher Education... 28 September 2023, Education, Mathematics
5. <https://www.shmoop.com/teachers/curriculum/lesson-planning/group-vs-individual-work.html>

Rəyçi f.f.d.dosent, Süleymanova T.T.